

Fogy a magyar!

Miért vagyunk egyre kevesebben?

Ketyeg a számláló vissza-
felé a Bajcsy-Zsilinszky úton.
Mellette hatalmas zöld tenyér,
amely megálljt hirdet.
A népességfogyásnak. Immár
tízmilliónál kevesebben
vagyunk. A Nagycsaládosok
Országos Egyesülete ezért
elindította a „Fogy a magyar”
kampányt. De vajon számít-e
egy hatalmas tenyér abban,
hogy miért nem születik elég
gyerek Magyarországon? És
vajon ez a valódi probléma?
Vályi-Nagy Erika riportja.

A népességfogyás nem ismeretlen fogalom, egész Európa ezzel a problémával küzd. Magyarországon 1981-től folyamatosan csökken a népesség, az okokat demográfusok, szociológusok, közgazdászok próbálják megfejteni. Számos tényező állhat a háttérben: a családpolitika döntései, a társadalmi normák változása, a gyerekevelés költségeinek növekedése, a nők későbbre tolódó gyerekvállalása.

A magyarok a fogyáson aggódnak, a legtöbb országban azonban inkább a népesség elöregedése okoz gondot, ami részben ugyanaz a probléma, csak másképpen megfogalmazva, magyarázza

Fodor Éva, a CEU (Közép-európai Egyetem) tanára.

Fodor Éva tanár, CEU

„Míg a népességfogyás nemzeti érzéseket kelt, a népesség elöregedése gazdasági aggályokat. Magyarországon is érdemes lenne nemcsak a gyerekszülési kedvet javítani, hanem elérni, hogy az emberek tovább éljenek, egészségesen és produktívan. Ez a megoldás is segít a népességnövekedésben, mégis mint

lehetőséget, ritkán halljuk – mondja. – Másrészt persze lehet a gyerekszülési kedvet is javítani. Közismert tény, hogy azokban az országokban születik több baba, ahol több nő dolgozik, tehát léteznek munkahelyek és gyermekintézmények, amelyek ezt lehetővé teszik.

Ezenkívül lehetne jobban vigyázni az egészségre. A középkorú férfiak halálozási rátája az Európai Unióban nálunk az egyik legmagasabb. Ha ez a korosztály kevésbé stresszes, egészségesebb életet élne, sokat javulhatna az ország helyzete.

Ha pedig a népességfogyást gazdasági és nem nacionalista problémaként fogjuk fel, akkor megoldás lehetne a bevándorlás elősegítése is, hiszen így szintén növekedne a népesség.”

MI A MUNKÁLTATÓ ÉRDEKE?

Kézenfekvőnek tűnik, hogy nézzük meg azon országok példáját, amelyek hatékonyan tesznek a népességfogyás ellen. Sokat beszélnek például a skandináv mintáról, ahol elkülönített gyēs jár az apáknak. Fodor Éva hozzáteszi, hogy ez Szlovéniában is létezik, és számos szempontból remek dolog. Csökkenti például a nemi munkamegosztás merevségét, ami miatt a nők ma Magyarországon sokkal többet dolgoznak sokkal kevesebb pénzért, mint a férfiak. A felmérések szerint a nők és a férfiak egyetértenek abban, hogy az apáknak a jelenleginél nagyobb részt kellene vállalniuk a gyerekek nevelésében. Ez azonban nem azért nem valósul meg, mert nagy a népi ellenállás, hanem azért, mert a munkáltatóknak ez nem érdekük.

A válságtól hangos világban egyre inkább úgy tűnik, a munkáltató azt a munkaerőt szereti, aki reggeltől estig húzza az igát, nem hiányzik, nem beteg, és főleg nem megy gyēsre. Dobár Attila, a Jobb Személyzeti Tanácsadó Kft. ügyvezetője nem tagadja, az állásokért folyó versenyben a kisgyerekes anyák egyértelmű hátránnyal indulnak.

Dobár Attila,
a Jobb Személyzeti
Tanácsadó Kft.
ügyvezetője

„A gazdasági helyzet miatt a munkaadók az elmúlt két évben különösen rákényszerültek a költségtakarékos, hatékony működésre, ezért csak a »rizikómentes« munkavállalót merik foglalkoztatni. Tény, hogy leginkább a munkába visszatérő kismamák vannak nehéz helyzetben, akik bölcsődébe vagy óvodába járatják a gyerekeiket. Mivel a kicsik gyakran betegek, a nő rengeteget van betegszabadságon, és nem képes ellátni a feladatait.”

Kisgyerekes anyák számára kézenfekvőnek tűnne a távmunka, a részmunkaidő, hiszen így könnyebben össze lehetne hangolni a családot és a karriert. Ettől azonban még messze vagyunk, hiszen semmi nem ösztönzi a cégeket arra, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel.

„Elsősorban a kormány felelőssége, hogy olyan rendelkezéseket, törvényeket és adószabályokat hozzon, amelyekkel megéri a cégeknek a részmunkaidő, a távmunka és a munkaerő-kölcsönzés.

Jelenleg a magyar vállalkozók rémálma az a kismama, aki hat év otthonlét (2 vagy 3 gyerekszülés) után tér vissza a munkába, mert ezalatt több hónap szabadságot halmozott fel, s ezt a bérköltséget (a tgyás és a gyed első évére eső szabadságokat) a munkáltatónak ki kell fizetnie. Olyan jogi és szabályozási környezetet kell teremteni, amelyben a munkáltató nem ellenérdekelt gyerekvállalás témában, s van számára megnyugtató alternatíva.”

DOLGOZNI A BABA MELLETT?

Belépett a köztudatba a családbarát munkahely kifejezés, vannak efféle díjak, állami projektek, újságcikkek íródnak a témában, de a valóság az, hogy nagyítóval kell keresni azokat a cégeket, amelyek megteremtik a feltételeket, hogy a nő a karriert és a családot össze tudja hangolni.

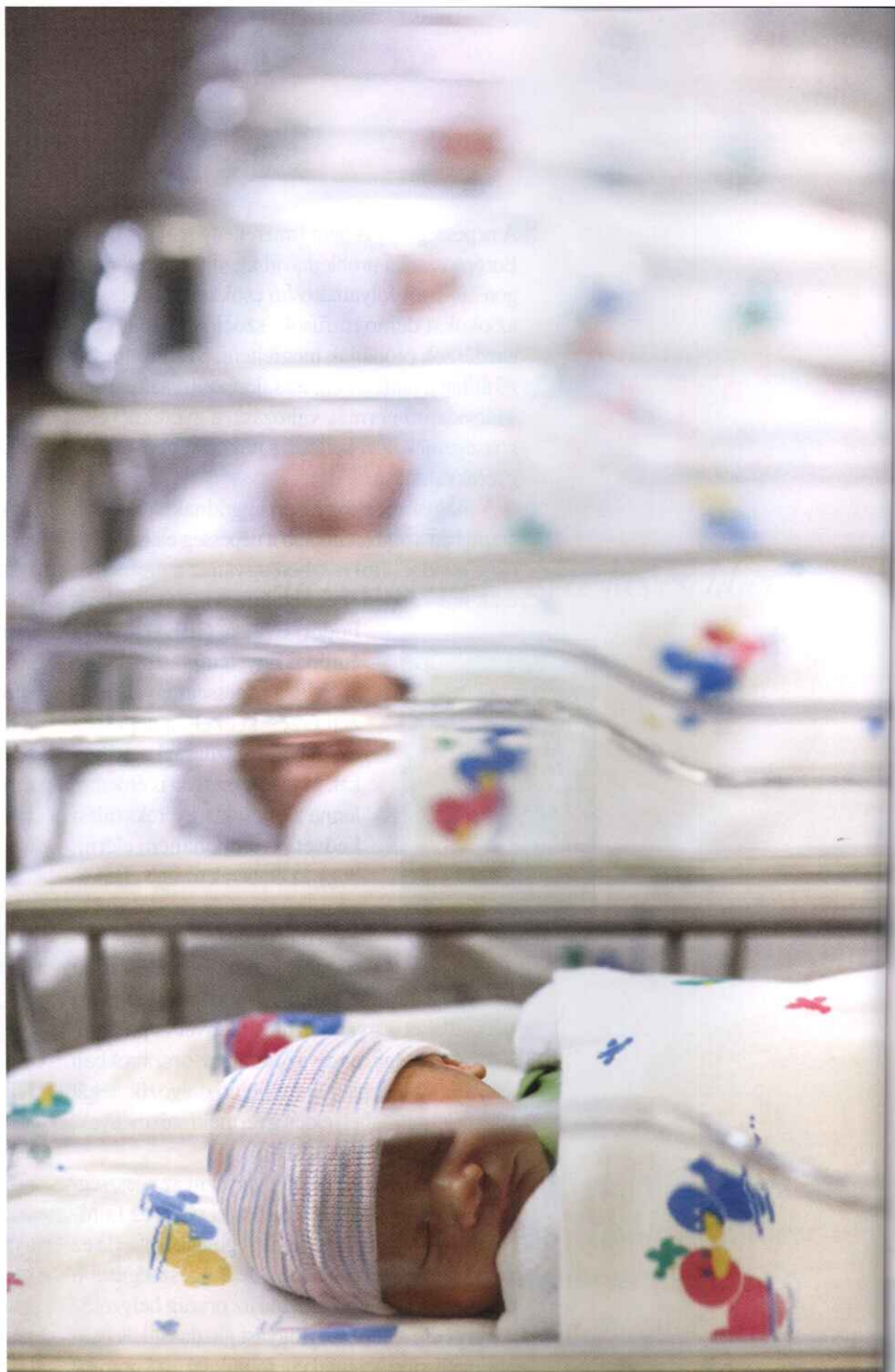
Bálints Éva, a Kismama és a Nők Lapja Egészség főszerkesztője

Bálints Éva háromgyerekes anyuka, a Kismama és a Nők Lapja Egészség magazin főszerkesztője. A két lapnál összesen huszonkét gyerek van, a hét hónaposától a huszonhat évesig. Éva azt meséli, már nem is emlékszik, melyik évben éppen ki volt terhes, és ki dolgozott otthonról, a csecsemője mellől. Mert az

mindenki számára természetes volt, hogy a munkát folytatja.

„Először én magam csináltam végig a folyamatot. Nem volt más választásom, akkoriban kezdtem a munkahelyemen, és tudtam, ha egyből három év gyesre elvonulok, el is felejthetem az állást, amiért annyit küzdöttem. Ezért úgy alakítottam az életemet, hogy a lehető leghamarabb be tudjak újra kapcsolódni a munkába. Az már csak ráadás, hogy nemsokára jött a harmadik gyerek, és a két kicsi mellett még a csecsemő gondozását, szoptatását is meg kellett terveznem a munkán kívül, de ez is sikerült. Mint ahogy sikerült mindegyik munkatársamnak.

Nálunk nincs kényszer, aki úgy dönt, inkább gyesre megy, elfogadjuk, pótoljuk.

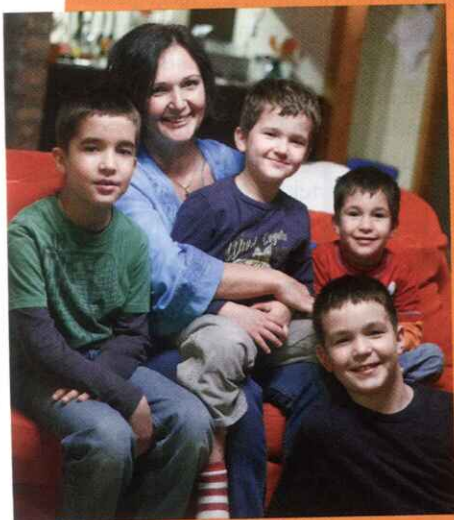
Közismert tény, hogy azokban az országokban születik több baba, ahol több nő dolgozik

NÉGY GYEREK PLUSZ EGY HIVATÁS

Négy gyerek, hivatás, családi ház kerttel, sok szobával, sok házimunkával. Ez mind belefér Szendreyne Bere Éva huszonnégy órájába, és akkor még nem is említettük a többi: a sportot, egy filmet a férjével, az önmagával való törődést. Kemény projektmunka ezeket összehangolni, de Évának sikerül, és nem bánja, hogy így alakult az élete. Örül a nagycsaládnak, a négy fiúnak, a félállásnak, a napi kihívásoknak.

„A fiaim születése előtt tanári diplomával egy bankban dolgoztam, de az már az első gyereknél világossá vált, hogy a nyolcórás munka nem fog beleférni a hétköznapiakba. Ez sokáig nem is merült fel, mert a fiúk gyors egymásutánban születtek. Hét évig voltam itthon, de akkor úgy éreztem, muszáj kezdenem magammal valamit. Sokan kérdezték, minek gyötöröm magam, négy gyerek jó indok arra, hogy főállású anyaként otthon maradjak. De én nem jó indokot és magyarázatot akartam az életemre, hanem egy olyan utat találni, ami minden tekintetben kielégít.

Szerencsém volt, találtam a környéken egy céget, ahol félállásban dolgozhatok, minden munkatársamnak van gyereke, így értik, hogy mit jelent a tüsszős mandulagyulladás, a beiratkozás, a téli szünet, az ovizárás. Nem tagadom, néha a végletekig feszítem magam, és arra gondolok, hogy talán tényleg választani kellett volna: gyerekek vagy hivatás. De aztán a következő pillanatban már úgy gondolom, miért is kéne. Mindig is nagy zsvajra vágytam, hatalmas öröm, hogy hatan ülünk a vacsoraasztalhoz, és minden gyerektől jóéjt-pusztit kapok. Persze az is elengedhetetlen, hogy reggel összekapjam magam, felvegyek egy jó ruhát, kifessem magam, és helytálljak a munkahelyemen. Hogy ne csak a férjemre háruljon minden számla, és érjenek külső ingerek is. Soha nem választanék más utat.”

Szendreyne Bere Éva és fiai: Máté (9), Bólint (7), Soma és Botond (5)

De ez a ritkább, a többség természetesnek veszi, hogy otthonról látja el addig a feladatait, megoldja a heti egy-két bejárást. A Kismama magazin főszerkesztőjeként látom, mennyi fejtörést okoz a kisgyerekes nőknek, ha dolgozni és babázni is szeretnének. Kevés munkáltató teremt meg a feltételeket, de nem a cégnek kell családbaráttá válnia, hanem a főnöknek kell átlátnia a beosztottjai életét, és megadni nekik a lehetőséget, ha dolgozni akarnak, megtehessek.

A cégem nem szól bele, hogy miként szervezem a szerkesztőség életét. A lényeg csupán az, hogy egy jó lap szülessen. Ezt pedig mindenki komolyan veszi, az is, aki bent dolgozik, meg az is, aki két szoptatás között küldi a cikkeket. Ezek után talán nem hangzik túlzásnak azt mondani,

szeretek együtt dolgozni olyanokkal, akiknek van gyerekük. Hihetetlen szervező-készség, pontosság, gyorsaság kell ugyanis ahhoz, hogy az óvodát, határidőket, szoptatást, interjúkat össze lehessen hangolni. Akinek ez sikerül, az kisujjból kirázza a legkeményebb feladatokat is.”

SZÁMOLJUNK LE A TÉVHITEKKEL!

A családbarát foglalkoztatás minden kormányzat alatt téma volt, eddig mégsem sikerült olyan intézkedéseket hozni, hogy a cégek átalakítsák a munkaidőt, munkarendet. A jelenlegi kormány járuléksökkentéssel ösztönözné a nők rész munkaidős foglalkoztatását, a megtakarítás már két minimálbéres felvételével is tízezer forint lehet.

Érték. Alkotás. Jövő.

Új
MKB bankkártyák

Létrehozni valamit, értéket alkotni öröm. Az MKB Bank szolgáltatásaival, bankkártyáival személyre szabottan támogatja az Ön egyéni, illetve üzleti terveit.

A legújabb, biztonsági chippel ellátott MKB bankkártyák a chiptechnológia következtében tovább növelik a bankkártyahasználat biztonságát, és egyben csökkentik a bankkártyás visszaélések lehetőségét. Ráadásul most mindenki megtalálhatja az igényeinek leginkább megfelelő megjelenést is, hiszen a műemlék, illetve klasszikus épületek mellett az MKB értékes képzőművészeti gyűjteményének alkotásai közül is választhat képet személyes bankkártyájához.

MKB
BANK

SZEMÉLYESEN ÖNNEK

24 órán át hívható

MKB TeleBANKár: 06 40 333 666

www.mkb.hu

A négyórás munka az irodai, a recepció, a raktáros, illetve a telefonos munkakörökben terjedhetne el. A részletek egyelőre nem ismertek, de a terv komoly megtakarítást jelenthet a cégeknek a társadalombiztosítási kiadásokban, így valóban ösztönözhetné őket a fél munkaidős állások kialakítására.

Keveházi Katalin, a Jól-Lét Alapítvány igazgatója

Családbarát munkahelyek felkutatásával foglalkozik a Jól-Lét Alapítvány. A munkaközvetítőként is működő iroda számos szolgáltatással várja a kisgyerekes anyákat. Keveházi Katalinnak, az alapítvány ügyvezető igazgatójának elköltött célja, hogy megszüntesse azokat a sztereotípiákat, amelyek még nehezebbé

teszik a gyereket nevelő és dolgozni vágyó nők helyzetét. „Először is, nem rossz anya, aki a három év alatti gyermekét bölcsődébe adja. Nem igazolja semmi, hogy a gyerek 24 órás jelenlétet igényel az anyjától, vállalható rész-, projekt-, táv- és otthoni munka is. Csak a sorsával elégedett anyából lesz igazán jó szülő.

A másik tévhit, hogy a karrierista nő önző. Már maga a karrierista szó is negatív jelentést hordoz, holott egyre több nő tanul, vágyik egy jó munkahelyre, rendes fizetésre. Miért vélik sokan úgy, hogy ez csupán önzésből fakadhat?

Fontos tisztázni a férfi- és női szerepeket is. A férfiak nem lesznek kevésbé férfiasak apaként vagy mosogatók közben, és a nők sem lesznek kevésbé nőiesek munkavállalóként. Amíg ez a képzet él a társadalomban, addig folytatódni fog a tendencia: egyre kevesebb gyerek születik, mert a nők nem tudnak és nem akarnak megfelelni a sokak által sulykolt elvárásoknak.”

VALÓBAN A NŐK MIATT FOGYUNK?

Bár a demográfiai összefoglalókból az tűnik ki, hogy a magyar társadalom a mai napig a nő legfontosabb feladatának a családot és a gyerekszületést tekinti, a valóság ennek kicsit ellentmond. A nők egyre képzetebbek, a tervezett, átlagosan két gyerek helyett csak egyet szülnék,

és egyre tovább tolják ki a gyerekvállalás idejét. Fodor Éva szerint a magyar ember tradicionális attitűdje valójában jó kibúvó az államnak és a magánvállalatoknak az alól, hogy pénzt költsenek gyerekin-tézményekre (és lásd, újabb bölcsődék nyitása helyett újra három év a gyes, ami jóval kevesebbe kerül az államnak), inkább a nőkkel, éhbérért – mert a gyes az – végeztetik el a társadalom fennmaradásához szükséges munka felét.

„Nem tűnik fairnek egy ilyen helyzetben a nőket hibáztatni azért, mert nem akarnak több gyereket szülni. Nem is értem, miért őket akarják motiválni, hogy (többet) szülessen. Ha a probléma az előregedő társadalom, más területen kell megoldásokat keresni. A magyar nemzet fennmaradása nem a nők szülőkedvén múlik, hanem a globalizáció trendjein. Ha pedig azért akarjuk, hogy több gyerek szülessen, mert úgy gondoljuk, hogy a gyereknevelés önmagában érték, akkor érdemes volna ezt hangsúlyozni. Miért épp a nőket kell felelőssé tenni azért, mert nem születik több gyerek? Ebben a kérdésben számos más személy és intézmény is részt vesz, és a nők befolyása korlátozott.”

AHOVÁ FORDULHATUNK

- Jól-Lét Közhasznú Alapítvány, www.jol-let.com
- Regina központ és Nőház, www.reginanet.hu, 2100 Gödöllő, Balassi B. u. 18.
- Nőtárs Alapítvány, www.notars.hu
- EMFA (Együtt a Munkaerőpiac Fejlesztéséért Alapítvány), www.emfa.hu
  - Női Vállalkozók, www.noivallalkozok.hu

BŐVEBBEN A TÉMÁRÓL

- Nőra a rengetegben - Iránytű a sikeres életpályához (Kiadja: Jól-Lét Közhasznú Alapítvány)
- Demográfiai portré 2009 - Jelentés a magyar népesség helyzetéről (Kiadja: KSH Népeségstudományi Kutató Intézet)

MenDan
**** superior
a mosoly négy csillaga...

MenDan Thermal Hotel & Aqualand****superior
8749 Zalakaros, Gyógyfürdő tér 8.
Tel.: 93/542-142 • Fax: 93/542-254
reservation@mendan.hu

www.mendan.hu

HÓESÉS HELYETT ÉV VÉGI SZTÁRESŐ

a zalakarosi MenDan Thermal Hotel & Aqualand****superior-ban

Karácsony
már 19.990 Ft/fő/éjtől

Szilveszter
már 29.990 Ft/fő/éjtől

Bulizzon nálunk Somával, Zsédával, Heves Tamással, Csonka Andrással, Varga Viktorral, Kovács Lázárral! Szilveszter éjszaka az 1920-as évek Amerikája hangulatában élő Casinóval, a Showder Club sztárjaival, élő boogie show-val, Majtai Gáborral és értékes nyereményekkel! 22:00-kor meglepetés sztárfellépő és szilveszter előtt. Soma, Zséda, Csonka András, Heves Tamás, Varga Viktor!